

RIK KUETHE

& EMILE KOSSEN

★ **Alle 46** ★
**Amerikaanse
presidenten**

MET EEN BESCHRIJVING VAN HUN LEVEN
EN HUN RELATIE MET NEDERLAND

INHOUD

Voorwoord ix

George Washington 1

John Adams 5

Thomas Jefferson 9

James Madison 13

James Monroe 17

John Quincy Adams 21

Andrew Jackson 25

Martin Van Buren 29

William Henry Harrison 33

John Tyler 37

James Knox Polk 41

Zachary Taylor 45

Millard Fillmore 49

Franklin Pierce 53

James Buchanan 57

Abraham Lincoln 61

Andrew Johnson 67

Ulysses S. Grant 71

Rutherford B. Hayes 75

James Garfield 79

Chester A. Arthur 83

Grover Cleveland 87

Benjamin Harrison 91

William McKinley 95

Theodore Roosevelt 99

William Howard Taft 106
Woodrow Wilson 110
Warren G. Harding 114
Calvin Coolidge 118
Herbert Hoover 122
Franklin Delano Roosevelt 126
Harry S. Truman 133
Dwight D. Eisenhower 137
John F. Kennedy 141
Lyndon B. Johnson 147
Richard Nixon 151
Gerald Ford 157
Jimmy Carter 161
Ronald Reagan 165
George H.W. Bush 171
Bill Clinton 175
George W. Bush 180
Barack Obama 185
Donald Trump 195
Joe Biden 206

Presidentiële lijsten 214
Illustratieverantwoording 222
Personenregister 225
Over de auteurs 237

GEORGE WASHINGTON (1789-1797)

Het voorbeeldige leven van Amerika's eerste president

Toen George Washington in 1789 in New York werd ingehuldigd als de eerste president van de Verenigde Staten (dat waren er toen nog maar elf) restte hem slechts één tand van zichzelf. De rest van zijn gebit was vals. Het was van lood, van ivoor en van koeientand, maar niet van hout, zoals wel is beweerd.

Het is lastig om een banaal voorval te vinden in een voorbeeldig leven als dat van Washington. 'Veel zaken lijken in het begin vaak van weinig belang, maar kunnen grote en blijvende gevolgen hebben als ze plaatshebben wanneer een nieuwe vorm van regeren zich aandient,' zei Washington. De voornamelijk plantagehouder en zegevierende generaal moest het spits afbijten toen de Britse kolonisten onder zijn leiding waren verjaagd.

Washington betrad daarmee in politiek opzicht maagdelijk terrein. Het was zijn taak om uit te vinden hoe Amerika als een republiek kon worden bestuurd. De gedelegeerden die twee jaar eerder in Philadelphia de Grondwet opstelden, hadden de macht van het presidentschap toegesneden op de verwachting dat George Washington, die de Conventie voorzat, tot president zou worden gekozen. En zo geschiedde. Washington kreeg de twee keer dat hij zich, met tegenzin overigens, kandidaat stelde, alle kiesmannen achter zich. Dat wapenfeit is nooit meer herhaald.

George Washington werd op 22 februari 1732 in Virginia geboren als zoon van een planter. Hij verloor zijn vader toen hij nog maar elf was. Vijf jaar later ging hij bij zijn oudere halfbroer Lawrence op diens landgoed Mount Vernon wonen. Later zou hij dat erven. Washington ontwikkelde zich tot een kundige landmeter. Anders dan de meeste grondleggers van de Republiek kreeg hij

nooit de kans om Frans te leren. Washington was breedgeschouderd, gespierd en had grote handen. Het leven was voor hem een ernstige aangelegenheid. Voor humor was daarin geen plaats.

In 1759 trouwde Washington met de weduwe Martha Custis (27), die al twee kinderen had. Custis was een van de beste partijen van Virginia – een feit waar haar nieuwe echtgenoot zeer gevoelig voor was. Zij bezat landgoed het Witte Huis (!) met uitgestrekte landerijen. Custis was een wat gedrongen, vriendelijke vrouw, zonder veel intellectuele belangstelling. Hun huwelijk stond als solide en liefderijk te boek. Washington verwekte zelf geen kinderen.

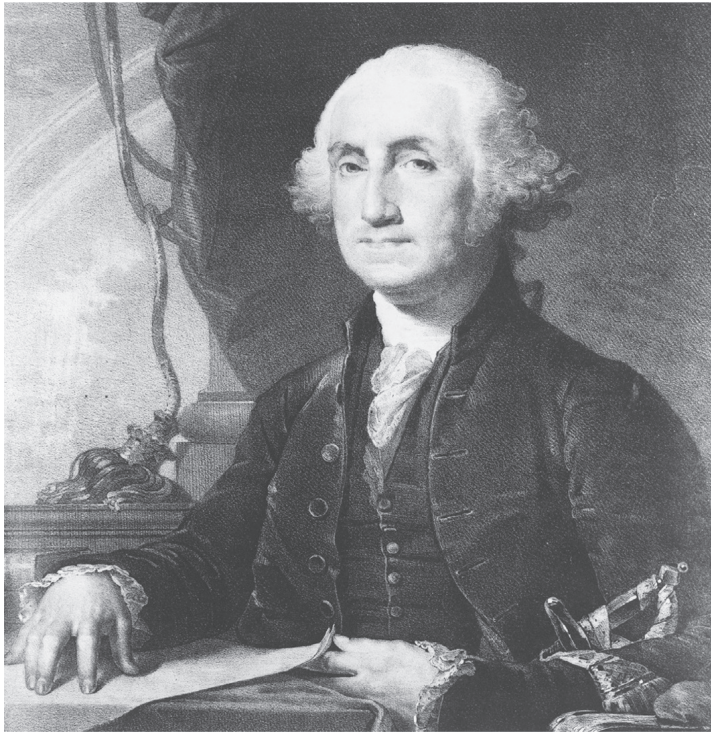
2 In de French and Indian War (1754-1763), een oorlog tussen de Britten en de Fransen waarbij de indianen in 1758 overliepen naar de Engelsen, vocht Washington dapper, maar nogal matig, als majoor in de gelederen van de milite van Virginia. In 1755, toen hij de Britse generaal Edward Braddock als *aide de camp* diende, werd zijn paard twee keer onder hem weggeschoten.

Tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog tegen de Britten (1775-1783) was Washington opperbevelhebber van de opstandige kolonisten. De krijgskansen wisselden voortdurend. Hij betoonde zich een toegewijde commandant. ‘Dat mannen die geen kleren hebben om hun naaktheid te bedekken, noch schoenen dragen, zodat je hun stappen kunt volgen door het spoor van bloed dat hun voeten maken, dit alles zonder gemor verdragen (...) is weergaloos,’ schrijft Washington over het winterkwartier in Valley Forge, in Pennsylvania.

Aan diegenen die het hadden overleefd, kon generaal Washington in mei 1778 melden dat Frankrijk als eerste land de onafhankelijkheid van Amerika had erkend.

In 1787 werd Washington, een gedelegeerde voor Virginia, unaniem gekozen als voorzitter van de Constitutionele Conventie. Hij behoorde tot de voorvechters van een sterke federale regering. Tegen een medegedelegeerde uit Georgia zei hij te verwachten dat de Grondwet het niet meer dan twintig jaar zou uithouden. Een foute prognose, want aangevuld met een beperkt aantal amendementen, geldt deze Constitutie nog steeds als de hoogste wet van het land.

In 1789 tot het presidentschap geroepen, bleef Washington zich gedragen als een bescheiden landeigenaar die er niet van hield in de schijnwerpers te staan. Hij woonde aanvankelijk in New York.

Zijn vicepresident en latere opvolger John Adams was de eerste die het Witte Huis zou betrekken.

Er was onder de eerste president zeker sprake van een Republikeins Hof. Washington hield regelmatig een grootscheepse ontvangst voor mensen uit de hoogste kringen. Die bijeenkomsten eindigden om negen uur 's avonds, het tijdstip waarop de president naar bed ging. In zijn kabinet zaten vertegenwoordigers van de twee voornaamste fracties: Thomas Jefferson, de minister van Buitenlandse Zaken, voor de Democratisch-Republikeinen, en minister van Financiën Alexander Hamilton, voor de Federalisten.

De volgelingen van Jefferson zagen hun groepering als een tijdelijk verschijnsel met als doel het ontstaan van een Federalistische monarchie te voorkomen. Omdat elk van de fracties het bestaansrecht van de ander ontkende, laaiden de emoties hoog op. In 1794 voorkwam Washington bloedvergieten doordat hij met

dwang en overtuiging de zogeheten Whiskey Rebelle, een boerenopstand in westelijk Pennsylvania, smoorde.

Washingtons gezag was zo groot dat hij zelden het respect van mensen als Jefferson verloor. Dat gold niet waar het ging om het Jay-verdrag uit 1795 met de vroegere koloniale machthebber Groot-Brittannië. Washington vond het goed dat elk Amerikaans schip met mogelijke contrabande aan boord, door de Britse marine kon worden onderzocht. Jefferson meende dat deze buiging voor de Britse koning veel te diep was.

Ondanks de sterke roep om aan te blijven voor een derde termijn, trok Washington zich in maart 1797 terug op zijn buiten Mount Vernon. Daar bleef hij, dikwijls met flink wat tegenzin, stromen bezoekers ontvangen. Lang heeft hij niet op zijn lauweren kunnen rusten. Op 14 december 1799 werd hij onwel na een rit op zijn paard door de sneeuw.

Zijn laatste woorden, die op de arrangementen voor zijn begrafenis sloegen, luiden: *'Tis well.* ' Enkele momenten later, terwijl hij zichzelf de pols nam, gaf George Washington de geest. Light-Horse Harry Lee, een van de beste cavaleristen van zijn tijd, zei op de begrafenis: 'Laten wij de nagedachtenis eren van de Man die de eerste was in de oorlog, de eerste in de vrede en de eerste in de harten van zijn landgenoten.'

JOHN ADAMS (1797-1801)

De gekke, vrolijke wereld van een spitse intellectueel

5

Het moet een uitzondering blijven, maar er is hier alle reden om bij het einde te beginnen. Op 4 juli 1826 blies John Adams in Quincy, Massachusetts, de laatste adem uit. Vrijwel zijn laatste woorden waren: 'Thomas Jefferson overleeft me.' Toch was dat niet zo, want enkele uren eerder had de plantagehouder uit Virginia in zijn huis Monticello de geest gegeven.

Op de dag af vijftig jaar na het afkondigen van de Onafhankelijkheidsverklaring, waarin zij beiden zo'n groot aandeel hadden gehad, stierven deze grondleggers van de Republiek, enkele uren na elkaar. Een sublieme coïncidentie.

Jefferson (president van 1801 tot 1809) was Adams (president van 1797 tot 1801) opgevolgd in het ambt. Beide mannen waren in Parijs vrienden geworden, maar hadden zich daarna tot rivalen en politieke tegenstanders ontwikkeld. De laatste jaren voor hun dood was de animositeit verdwenen en nam hun correspondentie weer een hoge vlucht.

Op die 4de juli 1826 was Adams' oudste zoon, John Quincy, president (1825-1829). Het zou tot het presidentschap van vader en zoon Bush duren voordat die figuur zich zou herhalen. John Adams en zijn zoon John Quincy zijn de enige twee presidenten geweest die twee jaar van hun leven (1780-1782) in Holland hebben doorgebracht. Vader als gezant bij de Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden en zoon als leerling op de Latijnse School in Amsterdam en als student in Leiden. Na enige tijd bij een weduwe te hebben gewoond, huurde Adams in 1781 het pand Keizersgracht 529. Het naar hem vernoemde John Adams Instituut is gevestigd in het West-Indisch Huis in Amsterdam.

De Republiek was rijk geworden door tussen de voorpoten van de eeuwige met elkaar vechtende stieren Frankrijk en Engeland als een kikker heen en weer te springen, zoals Adams het uitdrukte. In Amsterdam probeerde hij leningen los te krijgen voor zijn jonge Republiek. De bankiers waren daar allerminst scheutig mee.

Adams' aanvankelijke enthousiasme voor Holland verdampte dan ook snel. Hij zag de Hollanders niet langer als 'een voorbeeld voor de wereld', maar ontwaarde overal 'kleinheid' die voortkwam uit 'de preoccupatie met stuivers en centen die het hele volk doorde-
6 semt'. Adams vergeleek de Hollanders vaak met een school haaien. En dan dat eindeloze overleggen. Over de reeks van consultaties die aan elke beslissing voorafging, schreef hij aan zijn minister John Jay: 'De beraadslagingen van dit volk zijn de meest ondoordringelijke die ik ooit heb meegemaakt.' Voor de Patriotten had hij weinig waardering. Hij vond ze weinig belezen en slecht op de hoogte van de internationale ontwikkelingen. Wat hem nog het meest stoorde, was de inhaligheid. Zo'n natie van aanbidders van de mammon had nooit eerder bestaan, volgens hem.

In 1781 verlegde hij zijn offensief naar Den Haag. Nadat hij zijn geloofsbrieven had overhandigd aan de Staten-Generaal werd Adams op 22 april 1782 door stadhouder Willem V en prinses Wilhelmina op Huis ten Bosch ontvangen. Een maand later opende hij aan de Fluwelen Burgwal in Den Haag de eerste Amerikaanse ambassade ter wereld.

Begin juni lukte het hem eindelijk om met een syndicaat van drie Amsterdamse bankiershuizen – Willink, Van Staphorst en De la Lande & Fyntje – een lening van 5 miljoen gulden af te sluiten, tegen een rente van 5 procent. Op 8 oktober van dat jaar zette hij in de Haagse Trêveszaal, die hem aan Versailles en zijn tijd in Parijs deed denken, zijn handtekening onder een handelsovereenkomst met de Republiek. Zijn werk in Holland was volbracht.

John Adams werd op 30 oktober 1735 geboren op de familieboerderij in Braintree, Massachusetts. Na zijn rechtenstudie aan Harvard toonde Adams grote zedelijke moed door als voorstander van de onafhankelijkheid (van Londen) toch de Britse soldaten die in 1770 'Het Bloedbad van Boston' hadden aangericht, te verdedigen.

Adams was klein en gezet. Hij was ervan overtuigd dat hij in 1781 in Amsterdam malaria had opgelopen. Sindsdien werd hij bij

voortdurend geplaagd door ziektes, al is hij daar dan negentig jaar mee geworden. Adams was een intellectueel, hij schreef spitse brieven; vooral aan zijn vrouw Abigail, die hem in dit opzicht nog overtrof. Gepassioneerd en geestig was Adams, maar ook ijdel, lichtgeraakt en toberig.

Volgens zijn biograaf David McCullough leverde niemand een grotere bijdrage aan de Onafhankelijkheidsverklaring dan Adams. Zelf een fervente tegenstander van de slavernij, betreurde Adams het dat in Philadelphia (1776) met opzet werd voorbijgegaan aan 'de negerkwestie'.

Na zijn gezantschappen in Parijs, Den Haag en Londen, diende Adams van 1789-1797 als vicepresident onder George Washington. Als eerste politicus in deze functie, was hij ook de eerste om de spot te drijven met het geringe gewicht van die positie. 'Mijn land,' schreef hij aan Abigail, 'heeft in zijn oneindige wijsheid voor mij het meest onbetekenende ambt bedacht dat ooit in de geest van een

mens is opgekomen.' Zo onbeduidend, zei hij, dat iedereen het zich kon veroorloven hem met enig respect te behandelen. 'Ze weten allemaal dat ik weinig goeds voor ze kan doen, maar ook niet veel kwaad.'

Op 4 maart 1797 werd Adams in Philadelphia als president geïnstalleerd. Met zijn 71 kiesmannen had hij er drie meer achter zich gekregen dan Thomas Jefferson, die destijds door zijn tweede plaats automatisch vicepresident werd. Op 1 november 1800 betrok Adams in Washington de ambtswoning, die eerst het Huis van de President en later het Witte Huis zou gaan heten. De volgende dag sprak de president in een brief aan zijn vrouw de wens uit dat er onder dit dak louter eerlijke en wijze mannen mochten regeren.

8 Adams belangrijkste daad als president was dat hij zijn land uit een oorlog met Frankrijk wist te houden. Met hoon overladen werd hij echter wegens de Alien and Sedition Acts, die hem machtigden elke gevaarlijke vreemdeling het land uit te zetten of hen die 'schandelijk' over de regering schreven gevangen te nemen. Een kwarteeuw later, vlak voor zijn dood, schreef Adams aan zijn oude vriend dominee Francis van der Kemp uit Amsterdam: 'Verdriet op verdriet en teleurstelling op teleurstelling, maar toch is dit een gekke, vrolijke wereld.'